

Sygn. akt III RC 5/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący : SSR Zbigniew Lis

Protokolant : st. sekr. sąd. Beata Szlosek

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2017 r. w Dąbrowie Tarnowskiej

sprawy z powództwa M. W.

przeciwko B. M.

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

I. uchyla obowiązek alimentacyjny powoda M. W. wobec pozwanej B. M. ustanowiony wyrokiem Sądu Okręgowego w T. (...) z dnia 30 czerwca 2010 roku - sygn. akt: (...), zmieniony wyrokiem tutejszego Sądu z dnia 21 października 2013 roku - sygn. akt: (...) - z dniem 18 stycznia 2017 roku;

II. zasądza od pozwanej B. M. na rzecz powoda M. W. kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

III. przyznaje adw. D. J. od Skarbu Państwa kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych) tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu.

Przewodniczący:

Sygn. akt: III RC 5/17

UZASADNIENIE WYROKU

Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej

z dn. 26 czerwca 2017 r.

M. W. wystąpił w dn. 18 stycznia 2017 r. do tut. Sądu z powództwem przeciwko B. M. o uchylenie obowiązku alimentacyjnego. Domagał się również zasądzenia od pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że w dn. 27 listopada 2016 r. zakończył się podział majątku stron. Od tego dnia pozwanej została przyznana połowa gruntów i dom w miejscowości B. 157. Od 2012 r. powód nie mógł pracować w gospodarstwie, ponieważ była żona zrobiła mu zakaz zbliżania się do rodzinnego domu w (...). W 2014 r. Sąd przyznał jej ciągnik mimo nieukończonej sprawy i obciążył go kosztami 2.000 zł za przeprowadzenie ciągnika. Wtedy to został pozbawiony jakichkolwiek prac w gospodarstwie oraz prac zarobkowych.

Powód podniósł, że nie jest w stanie dłużej płacić alimentów i nie jest w stanie normalnie funkcjonować bez leków. W 2013 r. otrzymał emeryturę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy w wysokości 243 zł miesięcznie, co nie wystarcza na płacenie alimentów i utrzymanie się. Wskazał, że jest już w wieku emerytalnym i jest coraz słabszy.

Pozwana B. M. wносиła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu podała, że od obniżenia alimentów wyrokiem z dn. 21 października 2013 r. jej sytuacja nie uległa zmianie za wyjątkiem sytuacji rodzinnej dotyczącej opieki nad niepełnosprawnym i ubezwłasnowolnionym całkowicie synem G. W., którego opiekunem została ustanowiona orzeczeniem tut. Sądu z dn. 6 marca 2017 r. - córka A. M. (1)

Pozwana podniosła, że leczy się na zaawansowaną cukrzycę, ma problemy z poruszaniem się i załatwianiem jakichkolwiek spraw.

Przyznała, że postanowieniem z dn. 10 czerwca 2015 r. dokonano podziału majątku wspólnego stron, lecz powód nie przekazał jej kluczy do budynku mieszkalnego, nie oddał własności ustalonej części nieruchomości na rzecz pozwanej i nie uregulował kwestii rozliczeń. Jednocześnie powód stał się właścicielem nieruchomości, a nadto ruchomości, których łączna wartość wynosi około 276.749 zł. Wg pozwanej, jeżeli powód nie jest w stanie pracować na przyznanym mu areale, może go sprzedać, wydzierżawić lub skorzystać z płatnej pomocy osób trzecich i dobrze prosperować, mając do dyspozycji większość maszyn rolniczych. Poza tym przyznano powodowi środki pieniężne zgromadzone na trzech kontach w łącznej kwocie ponad 96.000 zł, a powód nie ma żadnych innych osób na utrzymaniu.

Pozwana przyznała, że otrzymuje rentę z (...)ale musi z niej utrzymać się sama, pomóc synowi i zastanowić się, jak doprowadzić kiedyś do stanu używalności dom zdewastowany przez powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem zaocznym z dn. 30 czerwca 2010 r. – sygn. akt(...) Sąd Okręgowy w T. (...)rozwiązał przez rozwód małżeństwo B. W. z d. M. i M. W. – z wyłącznej winy pozwanego. Jednocześnie Sąd zasądził od M. W. (1) na rzecz B. W. alimenty w kwocie po 600 zł miesięcznie płatnej do 10. dnia każdego następującego po sobie miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

Dowód:

- wyrok SO w T. (...)z dn. 30.06.2010 r. – k. 72 akt – (...)

Następnie wyrokiem z dn. 21 października 2013 r. – sygn. akt (...) tut. Sąd obniżył alimenty obciążające powoda na rzecz pozwanej na podstawie ww. wyroku orzekającego rozwód do kwot po 300 zł miesięcznie płatnych do 10. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek raty – począwszy od dn. 14 czerwca 2013 r.

Sąd ustalił, że w czasie orzeczenia rozwodu strony zamieszkiwały razem. B. W. nie pracowała zawodowo. Utrzymywała się z renty pobieranej na syna G., który miał 20 lat, był zaliczony do znacznego stopnia niepełnosprawności i którego kuratorem jako osoby niepełnosprawnej była matka.

Powód prowadził zaś gospodarstwo rolne.

Wg relacji pozwanej był on wyłącznym właścicielem gospodarstwa rolnego o pow. około(...) ha, które prowadził i pobierał dopłaty do gospodarstwa.

Natomiast wg zaświadczenia Urzędu (...)w S. strony posiadały na terenie tej gminy gospodarstwo rolne o pow. (...) ha fizycznych, co stanowiło (...)ha przeliczeniowych oraz udział (...) części w gruntach o pow. (...) ha fizycznych (...) ha przeliczeniowych).

B. W. miała problemy ze zdrowiem. Była leczona w poradni (...) z powodu cukrzycy typu II, choroby zwyrodnieniowej kolan, nadciśnienia tętniczego i przewlekłego zapalenia oskrzeli. Leczyła się także w poradni (...) w D..

W chwili orzeczenia rozwodu strony mieszkały razem z trojgiem dzieci i utrzymywały się z gospodarstwa rolnego.

W tamtym czasie powód był zdrowy.

M. W. dowiedział się o tym, że ma zasądzone do płacenia na byłą żonę alimenty w kwocie 600 zł miesięcznie, po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji sądowej.

Na poczet alimentów komornik zajął powodowi dopłatę do gospodarstwa i z tej dopłaty potrącał alimenty do maja 2013 r.

W chwili wydania wyroku obniżającego alimenty M. W. miał 60 lat. Mieszkał sam w domu położonym w B. nr (...) na działce stanowiącej współwłasność stron, w odległości około 3 km od byłej żony.

Przez pierwszą połowę 2012 r. powód przebywał w zakładzie karnym, gdzie odbywał karę za znęcanie się nad rodziną. Po opuszczeniu zakładu karnego, na jesieni 2012 r., na części pola powód zasiał pszenicę. Potem mieszkał u rodziny w J., będąc na ich utrzymaniu, skąd wrócił do B. we wrześniu 2013 r.

Większość gruntów rolnych stron w 2013 r. stała odłogiem. W tym roku powód użytkował około (...)ha pola.

W dniach: 6-15 lutego 2012 r. powód przebywał w Szpitalu w D. na Oddziale (...)z rozpoznaniem: dusznicy bolesnej stabilnej, niedomykalności zastawki mitralnej I stopnia, niedomykalności zastawki trójdzielnej I/II stopnia oraz hipercholesterolemii. Został wypisany z zaleceniem przyjmowania leków.

M. W. cierpiał na zaburzenia depresyjne na podłożu adaptacyjnym. Miał lekkie upośledzenie umysłowe. W czerwcu 2013 r. leczył się w Ośrodku (...) w S. oraz w poradni (...)Lekarz ogólny wystawił zaświadczenie, że powód jest niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym.

W dn. 18 czerwca 2013 r. powód zgłosił się do psychologa. Psycholog stwierdził u niego pogranicze upośledzenia, wskaźniki uogólnionych zmian organicznych w obrębie (...) oraz zaburzenia funkcjonowania emocjonalnego i społecznego na podłożu zaburzeń lękowych.

Natomiast w dniach: 25 lipca-21 sierpnia 2013 r. M. W. przebywał na Oddziale (...) w S., gdzie sam się zgłosił. Rozpoznano u niego(...) umiarkowany. Wcześniej przez sześć miesięcy był na zwolnieniu lekarskim. Został wypisany z zaleceniem przyjmowania leków i dalszego leczenia w poradni (...).

Powód przyjmował leki zapisane przez (...) w tym lek na serce. Po wyjściu ze szpitala wykupił leki za około 140 zł. Miał wyznaczony termin zgłoszenia się do poradni (...)

W 2012 r. M. W. został obciążony przez Burmistrza Gminy S. podatkiem rolnym w kwocie 1.027 zł - płatnym w czterech ratach kwartalnych z tytułu posiadania z żoną gospodarstwa rolnego o pow. (...) ha fizycznych oraz 49 zł z tytułu posiadania z żoną (...) części gruntu o pow. (...) ha fizycznych.

Powód płacił podatek rolny oraz składki ubezpieczeniowe do (...) w kwotach po około 300 zł kwartalnie. Nie korzystał z pomocy (...). Nie osiągał żadnych dochodów.

M. W.otrzymywał dopłaty bezpośrednie do gospodarstwa rolnego w latach 2004-2010. W 2011 r. złożył wniosek, ale nie otrzymał dopłaty ze względu na uniemożliwienie przeprowadzenia kontroli w gospodarstwie. W 2012 r. powód nie złożył wniosku o dopłaty, zaś w 2013 r. złożył wniosek, który jeszcze nie został rozpatrzony. Wysokość ostatniej dopłaty za 2010 r. wyniosła 14.647,05 zł, a za 2009 r. – 14.303,16 zł.

Natomiast pozwana B. W. mieszkała z dwojgiem pełnoletnich dzieci. Pozwana miała 53 lata. Syn stron G. miał 24 lata i był niepełnosprawny umysłowo w stopniu znacznym, zaś córka A. miała 33 lata i była zdrowa. Ona pracowała w M. przy produkcji (...)G. W. otrzymywał zaś świadczenia w łącznej kwocie 1.100 zł miesięcznie.

Pozwana miała orzeczenie o niezdolności do pracy z powodu zwyrodnienia stawów. Na leki wydawała około 300 zł miesięcznie. Opłacała także składki do (...). Za energię elektryczną płaćła córka stron, a koszty zakupu butli z gazem pozwana pokrywała ze świadczeń niepełnosprawnego syna.

Od maja 2013 r. pozwana nie otrzymywała alimentów.

B. W. pobierała z (...) zasiłek chorobowy z tytułu czasowej niezdolności do pracy od dn. 12 maja 2013 r. do dn. 31 grudnia 2013 r. w kwotach po 10 zł za każdy dzień.

Pozwana posiadała na terenie Gminy S. gospodarstwo rolne o pow. (...) ha fizycznych, co stanowiło (...) ha przeliczeniowych.

Obniżając alimenty tutaj. Sąd w uzasadnieniu wyroku wskazał, że od chwili orzeczenia rozwodu sytuacja powoda uległa pogorszeniu, skutkiem czego jego możliwości w zakresie płacenia alimentów obniżyły się.

W chwili orzeczenia rozwodu powód był zdrowy i prowadził gospodarstwo rolne. Obecnie zaś ma on już 60 lat oraz ma problemy zdrowotne z sercem i zdrowiem (...) wobec czego jego zdolność do prowadzenia gospodarstwa rolnego należy ocenić jako ograniczoną. Można stwierdzić, że nie jest on w stanie samodzielnie prowadzić gospodarstwa rolnego o dużej powierzchni, zaś prowadzenie niewielkiego gospodarstwa rolnego nie przyniesie mu dużych dochodów. Poza tym w związku ze schorzeniami powód ponosi także koszty zakupu leków i dojazdów na konsultacje lekarskie.

Natomiast sytuacja materialna, rodzinna i zdrowotna pozwanej jest zbliżona do sytuacji z daty wydania wyroku orzekającego rozwód.

Wyrokiem z dn. 30 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy w T. (...) oddalił apelację pozwanej od ww. wyroku, stwierdzając, że sytuacja pozwanej od rozwodu nie uległa zmianie, zaś powód jest obecnie trwale i całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym.

Przed wydaniem wyroku przez Sąd Okręgowy powód przedłożył wypis z treści orzeczenia Lekarza (...) z dn. 2 października 2013 r. o uznaniu powoda za trwale całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym od dn. 29 sierpnia 2013 r.

Przedłożył również decyzję Prezesa (...) z dn. 29 listopada 2013 r. o przyznaniu powodowi od dn. 1 grudnia 2013 r. stałej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w kwocie do wypłaty 194,11 zł miesięcznie.

Dowód:

- zalegające w aktach tutaj. Sądu – (...): wyrok tutaj. Sądu z dn. 21.10.2013 r. z uzasadnieniem – k. 29-29v, 32-38, wyrok SO w T. (...) z dn. 30.12.2013 r. z uzasadnieniem – k. 67, 70-73, odpis orzeczenia Lekarza (...) z dn. 2.10.2013 r. oraz odpis decyzji Prezesa (...) dn. 29.11.2013 r. – k. 63,64

W toku postępowania w sprawie o podział majątku wspólnego stron tutaj. Sąd postanowieniem z dn. 29 maja 2013 r. udzielił zabezpieczenia roszczenia B. W. w ten sposób, że upoważnił ją do wyłącznego korzystania z ciągnika marki F. i przyczepy do ciągnika marki U. na czas trwania postępowania.

Pismem z dn. 14 lutego 2014 r. Komornik Sądowy zawiadomił M. W., że w dn. 26 lutego 2014 r. zostaną dokonane czynności w przedmiocie odebrania ww. ciągnika i przyczepy oraz przekazania ich uprawnionemu.

Dowód:

- kopia postanowienia tut. Sądu z dn. 29 maja 2013 r. – (...) k. 41-42v

- kopia pisma Komornika Sądowego z dn. 14.02.2014 r. – k. 43

Postanowieniem z dn. 10 czerwca 2015 r. – sygn. akt (...)Sąd Rejonowy w D. (...)przyznał w wyniku podziału majątku wspólnego B. M. i M. W.

- na wyłączną własność B. M.:

a) udział wynoszący (...) części we współwłasności nieruchomości położonej w B., oznaczonej jako działka nr (...) o pow. (...)ha, objętej księgą wieczystą nr (...),

b) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...) ha, objętą księgą wieczystą nr (...),

c) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow.(...) ha, objętą księgą wieczystą nr (...),

d) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...) ha (zabudowaną garażami i wiatą), objętą księgą wieczystą nr (...),

e) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...) ha (zabudowaną budynkiem mieszkalnym oraz budynkami gospodarczymi), objętą księgą wieczystą nr (...),

f) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...)ha, objęta księgą wieczystą nr (...),

g) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...) ha, objętą księgą wieczystą nr (...),

h) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow.(...)ha, objętą księgą wieczystą nr (...),

i) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...) ha, objętą księgą wieczystą nr (...),

j) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...) ha, objętą księgą wieczystą nr (...),

k) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...)ha, objętą księgą wieczystą nr (...),

l) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...) ha, objętą księgą wieczystą nr (...),

m) ciągnik rolniczy marki „U. (...)” – nr fabryczny - (...),

n) przyczepę rolniczą marki (...) (wywrotka) – nr fabryczny (...),

o) siewnik (...) – nr fabryczny (...),

p) pług ciągnikowi 3-skibowy,

q) brony ciągnikowe,

r) glebogryzarkę ciągnikową – nr fabryczny (...),

s) ładowacz obornika typu (...),

t) meble pokojowe,

u) meble kuchenne,

- na wyłączną własność M. W.

- a) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...) ha (zabudowaną budynkiem mieszkalnym i budynkiem gospodarczym), objętą księgą wieczystą nr (...),
- b) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...) ha, objętą księgą wieczystą nr (...),
- c) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...) ha, objętą księgą wieczystą nr (...),
- d) nieruchomość położoną w B., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...) ha, objętą księgą wieczystą nr (...),
- e) nieruchomość położoną w D., oznaczoną jako działka nr (...) o pow. (...) ha, objętą księgą wieczystą nr (...),
- f) kombajn zbożowy marki (...) – nr seryjny – (...),
- g) ciągnik rolniczy marki „U. C-360” – nr fabryczny – (...),
- h) przyczepę rolniczą marki (...) – nr fabryczny (...),
- i) przyczepę rolniczą marki (...) – nr fabryczny (...),
- j) dwie przyczepy rolnicze,
- k) prasę do słomy – typu (...)
- l) opryskiwacz ciągnikowy – nr fabryczny (...),
- m) kosiarkę rotacyjną ciągnikową – typu (...)
- n) pług ciągnikowy 2-skibowy,
- o) kultywator ciągnikowy – nr fabryczny (...),
- p) rozrzutnik obornika – typu 1 - (...) 4.0,
- q) przetrząsaczo-zgrabiarkę typu (...),
- r) sadzarkę do ziemniaków typu (...)
- s) pralkę automatyczną marki (...),
- t) bojler do wody typu G. elektryczny,
- u) cztery tony pszenicy,
- v) 10 ton mieszanki zbóż,
- w) równowartość pięciu sztuk bydła w kwocie 13.438 zł,
- x) środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym prowadzonym przez Bank (...)w S. na rzecz M. W. – w kwocie 74.929,99 zł,
- y) środki pieniężne zgromadzone na rachunku lokat bankowych prowadzonym przez Bank (...) S.A. – nr (...) – w kwocie 10.727,33 zł,
- z) środki pieniężne zgromadzone na rachunku lokat bankowych prowadzonym przez Bank (...) S.A. – nr (...) – w kwocie 10.376,14 zł.

Sąd ustalić wartość przedmiotu sprawy na kwotę 561.598,46 zł i zasądził od M. W. na rzecz B. M. kwotę 3.323,23 zł tytułem dopłaty - płatną po uprawomocnieniu się postanowienia.

Ponadto Sąd nakazał M. W., aby wydał B. M. wszystkie przyznane jej składniki majątku, które znajdują się w jego posiadaniu.

Na skutek apelacji M. W. postanowieniem z dn. 27 października 2016 r. – sygn. akt(...) Sąd Okręgowy w T. (...) zmienił zaskarżone postanowienie, eliminując z majątku wspólnego stron cztery tony (...)i 10 ton (...) oraz przyznając M. W.siewnik (...) i ładowacz obornika typu (...). Nadto Sąd Okręgowy ustalił wartość przedmiotu sprawy na kwotę 553.498,46 zł, a dopłatę na rzecz B. M. zmienił na kwotę 4.425,23 zł.

Dowód:

- odpis postanowienia tut. Sądu z dn. 10.06.2015 r. – (...) – k. 32-35

- odpis postanowienia SO w Tarnowie z dn. 27.10.2016 r. – (...) – k. 36-36v

Pismem z dn. 15 lutego 2017 r. B. M. zwróciła się do pełnomocnika M. W. o spowodowanie odebrania kluczy do budynku mieszkalnego położonego w B. (...)przez M. W., wskazując, że złożyła wniosek o egzekucję do komornika i w razie pozytywnego załatwienia prośby, cofnie wniosek.

Pismem z dn. 22 lutego 2017 r. powód odpowiedział pozwanej, że klucz do domu przekazał w listopadzie 2016 r. do rąk teściowej córki J. O. z prośbą o przekazanie go córce, a następnie pozwanej. Klucza nie przekazał osobiście, chcąc uniknąć bezpośredniego kontaktu z pozwaną. Jeśli jednak zajdzie taka konieczność, to klucz ten ponownie odzyska i poinformuje o możliwości jego odebrania w wyznaczonym miejscu i czasie. Pismo to powód przesłał pozwanej i komornikowi sądowemu w dn. (...) Córka pozwanej odebrała pismo w dn. 24 lutego 2017 r.

Dowód:

- kopia pisma B. M. z dn. 15.02.2017 r. – k. 44

- kopia pisma M. W. z dn. 22.02.2017 r. z potw. nadania i odbioru– k. 45

- zeznania powoda – k. 95v-96v

- zeznania pozwanej – k. 96v-97

Po zwrocie klucza przez córkę powód wysłał go pozwanej pocztą. Pozwana otrzymała klucz w marcu 2017 r.

Dowód:

- zeznania powoda – k. 95v-96v

- zeznania pozwanej – k. 96v-97

- zeznania świadek A. M. (2) – k. 64v-65v

W dn. 27 kwietnia 2017 r. komornik sądowy przeprowadził wydanie pozwanej nieruchomości przyznanych jej w wyniku podziału majątku wspólnego, a także pługa, bron i glebogryzarki.

W trakcie tej czynności B. M. przyznała, że klucz do budynku mieszkalnego został jej wydany około miesiąc wcześniej i powód nie czynił jej przeszkód w objęciu działki w posiadanie. Ponadto działki nr (...) są już przez nią uprawiane od końca marca 2017 r. Działki nr (...) zostaną oddane przez K. A. po zebraniu plonów. Natomiast działki nr (...) stanowią łąki.

W trakcie wydawania ruchomości pozwana zarzuciła brak elementów potrzebnych do ich użytkowania. Powód zaś wskazał, że nigdy nie czynił żadnych przeszkód w zabraniu przez pozwaną tych ruchomości.

Dowód:

- kopia protokołu czynności egzekucyjnych z dn. 27.04.2017 r. – k. 79-81

- zeznania świadek A. M. (2) – k. 64v-65v

Postanowieniem z dn. 2 maja 2017 r. Komornik Sądowy przy tut. Sądzie umorzył postępowanie egzekucyjne wobec wykonania i obciążył dłużnika M. W. kosztami postępowania egzekucyjnego w kwocie 14.959,04 zł brutto.

Dowód:

- kopia postanowienia Komornika Sądowego z dn. 02.05.2017 r. – k. 99

Powód zapłacił byłej żonie całość przyznanej na jej rzecz dopłaty, a rzeczy ruchome zostawił na przyznanej jej działce.

Dowód:

- zeznania powoda – k. 95v-96v

- zeznania pozwanej – k. 96v-97

M. W. sprzedał otrzymany kombajn zbożowy za kwotę 7.000 zł.

Dowód:

- zeznania powoda – k. 95v-96v

- częściowo zeznania pozwanej – k. 96v-97

Powód ma 64 lata. Nie zamierza prowadzić gospodarstwa rolnego. Ma problemy z sercem i kręgosłupem, ale nie leczy się u specjalistów.

Dowód:

- zeznania powoda – k. 95v-96v

- zeznania świadek A. M. (2) – k. 64v-65v

Obecnie powód mieszka w Z., w domu należącym do jego siostry A. M. (2), która przebywa w (...) ale od września, po przejściu na emeryturę, zamierza mieszkać w (...)

Dowód:

- zeznania powoda – k. 95v-96v

- zeznania świadek A. M. (2) – k. 64v-65v

Powód otrzymuje rentę kwartalną, która za I kwartał 2017 r. wyniosła 767,82 zł, a za drugi kwartał – 777,50 zł.

Dowód:

- odcinki rentowe M. W. – k. 40

- zeznania świadek A. M. (2) – k. 64v-65v

Postanowieniem z dn. 30 grudnia 2014 r. (prawomocnym od dn. 12 lutego 2015 r.) – sygn. akt (...)tut. Sąd stwierdził, że:

- spadek po H. W. zmarłej (...) r. w B. gdzie przed śmiercią ostatnio zamieszkiwała, nabyli na podstawie ustawy wprost: mąż F. W. s. S. i M. w (...) części oraz dzieci: M. W. (1) s. F. i H., I. M. z d. W. c. F. i H., A. M. (3) z d. W. c. F. i H., C. L. z d. W. c. F. i H. - po (...)części każde z nich,

- wchodzące w skład spadku po H. W. gospodarstwo rolne na podstawie ustawy nabyli wprost: mąż F. W. s. S. i M. oraz dzieci M. W. (1) s. F. i H. i C. L. z d. W. c. F. i H. oraz A. M. (3) z d. W. c. F. i H. - po (...)części każde z nich,

- spadek po F. W. zmarłym (...) w B. gdzie przed śmiercią ostatnio zamieszkiwał, nabyły na podstawie ustawy wprost dzieci: M. W. (1) s. F. i H., I. M. z d. W. c. F. i H., C. L. z d. W. c. F. i H., A. M. (3) z d. W. c. F. i H., W. G. z d. W. c. F. i E. oraz C. G. z d. W. c. F. i E. - po (...) części każde z nich,

- wchodzące w skład spadku po F. W. gospodarstwo rolne na podstawie ustawy nabyły wprost dzieci: M. W. (1) s. F. i H., C. L. z d. W. c. F. i H., A. M. (3) z d. W. c. F. i H. oraz C. G. z d. W. c. F. i E. - po (...) części każde z nich.

Dowód:

- postanowienie tut. Sądu z dn. 30.12.2014 r. – k. 198-198v akt – (...)

W skład spadku po rodzicach powoda wchodzi gospodarstwo rolne o pow. około 10 ha. Powód nie może pobierać całej renty rolniczej z uwagi na udziały we współwłasności tych działek. Nie ma zgody między rodzeństwem powoda w sprawie podziału tego gospodarstwa. Działki te są częściowo użytkowane przez osoby trzecie, a częściowo leżą odłogiem.

Dowód:

- zeznania powoda – k. 95v-96v

- zeznania świadek A. M. (2) – k. 64v-65v

Powód czeka na uprawomocnienie się decyzji zwalniającej spadkobierców jego rodziców od podatku, a potem zamierza przekazać swoje udziały na rzecz siostry A. M. (2). Po przekazaniu całości pola mógłby otrzymywać rentę rolniczą w kwocie około 900 zł miesięcznie.

Dowód:

- zeznania powoda – k. 95v-96v

M. W. zamierza przeprowadzić się do domu w (...), ale dom ten wymaga remontu, gdyż został zniszczony w czasie zamieszkiwania w nim przez pozwaną i dzieci stron.

Dowód:

- zeznania powoda – k. 95v-96v

Pozwana mieszkała tam z dziećmi do kwietnia 2017 r. i nie płaciła za to powodowi.

Dowód:

- zeznania powoda – k. 95v-96v

- zeznania świadek A. M. (2) – k. 64v-65v

- zeznania pozwanej – k. 96v-97

Działki rolne, które powód otrzymał w wyniku podziału majątku wspólnego, jego siostra wydzierżawiła ustnie K. W. i G.. K. W. ma zwrócić powodowi pieniądze na podatek. Dopłaty do pola otrzymała A. M. (2).

M. W. od 2012 r. nie użytkuje gruntów rolnych.

Powód płaci za energię elektryczną około 100 zł co dwa miesiące i za wodę około 50 zł co dwa miesiące.

Obecnie powód nie ma żadnych oszczędności. Pieniądze z lokat wydał m.in. na alimenty.

Dowód:

- zeznania powoda – k. 95v-96v

- częściowo zeznania świadek A. M. (2) – k. 64v-65v

Około trzy lata temu przez rok użytkował część gruntów rolnych położonych w M. i B. C., który ustalił to ustnie z M. W.. Część dopłat do tych gruntów otrzymywał powód, a część K. C., który nie opłacał podatków od tych działek. Następnie K. C. zrezygnował z uprawiania tych działek, a dwie działki zaczął użytkować jego szwagier.

Dowód:

- zeznania świadka K. C. – k. 65v

Powód otrzymał płatność z (...) w kwocie 16.499,87 zł w 2013 r. W następnych latach nie składał wniosków.

Dowód:

- pismo (...) z dn. 09.06.2017 r. – k. 91

Bank (...) S.A. nie prowadzi żadnego rachunku na rzecz M. W., a rachunek bieżący został zamknięty w dniu 14 sierpnia 2012 r. Saldo zamykanego rachunku wynosiło 1.083,19 USD.

Dowód:

- zaświadczenie Banku (...) S.A. z dn. 19.04.2017 r. – k. 39

- kopia pisma Banku (...) S.A. z dn. 14.08.2012 r. – k. 77

Powód posiadał lokaty w Banku (...) – w kwocie 11.058,42 zł z datą końca lokaty – 14 stycznia 2012 r. i w kwocie 10.694,84 zł z datą końca lokaty 3 marca 2012 r.

W dn. 7 listopada 2011 r. powód wypłacił z lokaty w Banku (...) kwotę 10.694,84 zł, a w dn. 7 grudnia 2011 r. powód wypłacił z lokaty w Banku (...) kwotę 10.000 zł.

Dowód:

- kopia informacji o czynnych lokatach w Banku (...) – k. 74

- kopie dowodów wypłat lokaty w Banku (...) - k. 75-76

M. W. posiada w Banku (...) w S. rachunek rolniczy ze stanem konta na dzień 25 maja 2017 r. – 88,95 zł. Od dn. 10 czerwca 2015 r. nie wpływały na ten rachunek żadne kwoty pieniężne za wyjątkiem kwot: 1,70 zł w 2016 r. i 1,79 zł w 2017 r.

Dowód:

- kopia zaświadczenia B(...) w S. z dn. 12.05.2017 r. – k. 73
- wyciąg z rachunku M. W. w B(...) w S. – k. 78

Powód na przestrzeni kilkunastu lat nie korzystał z żadnej formy pomocy (...) w S..

Dowód:

- pismo (...) w S. z dn. 30.05.2017 r. – k. 87

M. W. płaci na bieżąco alimenty na byłą żonę wraz z kosztami egzekucji w kwocie około 370 zł miesięcznie.

Dowód:

- zeznania powoda – k. 95v-96v
- zeznania pozwanej – k. 96v-97
- zeznania świadek A. M. (2) – k. 64v-65v

W płaceniu alimentów pomaga mu siostra A. M. (2).

Dowód:

- zeznania powoda – k. 95v-96v
- zeznania świadek A. M. (2) – k. 64v-65v

Syn stron G. W. jest całkowicie ubezwłasnowolniony z powodu niedorozwoju umysłowego na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w T. (...) z dn. 23 czerwca 2014 r., a jego opiekunem prawnym była ustanowiona postanowieniem tut. Sądu z dn. 29 września 2014 r. B. M..

Dowód:

- zalegające w aktach tut. Sądu – (...) odpis postanowienia SO wT. (...) z dn. 23.06.2014 r. – (...) – k. 3, postanowienie tut. Sądu z dn. 29.09.2014 r. – (...) – k. 15

Postanowieniem z dn. 6 marca 2017 r. tut. Sąd zwolnił B. M. z obowiązków opiekuna prawnego syna i ustanowił nowym opiekunem A. M. (1).

Dowód:

- zalegające w aktach tut. Sądu – (...) postanowienie z dn. 06.03.2017 r. – k. 14

Pozwana B. M. mieszka w B. razem z córką A. M. (1) i upośledzonym umysłowo synem G.. Pobiera połowę renty chorobowej, gdyż nie przekazała gruntów rolnych. Pozwana otrzymuje rentę rolniczą w kwocie 591 zł miesięcznie. Renta została przyznana do października br. Pozwana zamierza się starać o jej przedłużenie.

Syn stron pobiera rentę w kwocie 773 zł miesięcznie. Do marca br. pozwana otrzymywała z tytułu opieki nad synem świadczenie w kwocie 1.406 zł netto miesięcznie, a obecnie o to świadczenie stara się córka A. M. (1), która zwolniła się z pracy przy produkcji (...)

Pozwana płaci za energię elektryczną około 80 zł co dwa miesiące. Korzysta z gazu z butli, która kosztuje 50 zł i wystarcza na około 1-1,5 miesiąca.

Pozwana objęła w posiadanie wszystkie działki przyznane jej w wyniku podziału majątku wspólnego, z tym że jedną działkę ma jej oddać A. po zebraniu zboża.

Na trzech działkach pozwana zasiała łubin. Złożyła wniosek o przyznanie dopłat do pola.

B. M. ma 56 lat i nie jest zdolna do pracy. Leczy się na cukrzycę, nadciśnienie tętnicze, serce, ma problemy z nogami. Przyjmuje insulinę, a na leki wydaje około 160 zł miesięcznie. Jest zadłużona w aptece na 320 zł.

Dowód:

- zeznania pozwanej – k. 96v-97

- częściowo zeznania powoda – k. 95v-96v

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów oraz zeznań świadków i stron.

Wszystkie dowody z dokumentów zasługiwały w całości na wiarę, bowiem nie ujawniły się żadne okoliczności podważające ich autentyczność lub prawdziwość zawartych w nich treści.

Zeznania świadków Sąd ocenił jako generalnie wiarygodne, gdyż były logiczne i korespondowały z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd nie dał jednak wiary świadek A. M. (2), że toczy się w Sądzie sprawa o dział spadku po rodzicach powoda, bowiem ta okoliczność nie znalazła potwierdzenia w danych Wydziału Cywilnego (...)

Natomiast świadek K. C. posiadał niewiele informacji na temat okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Relacje obydwu stron postępowania były w większości wiarygodne, bowiem znajdowały potwierdzenie w innych zebranych dowodach.

Nie dał Sąd jednak wiary powodowi, że przyjmuje na stałe leki, gdyż z zeznań świadek A. M. (2) wynika, iż powód żadnych leków nie przyjmuje, a jest ona siostrą powoda i zna jego sytuację.

Z kolei pozwanej Sąd nie dał wiary, że powód jest zdolny do pracy w gospodarstwie rolnym, bowiem przeczą temu dowody z dokumentów.

Odnosnie do tego, za jaką kwotę powód sprzedał kombajn zbożowy Sąd oparł się na relacjach powoda, uznając, że ma on w tym zakresie pełną wiedzę i nie miał interesu w podawaniu nieprawdy.

Sąd zważył, co następuje:

Podstawę prawną żądania uchylenia obowiązku alimentacyjnego daje przepis art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który stanowi, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Alimenty w kwocie 600 zł miesięcznie, zasądzone od powoda na rzecz pozwanej w wyroku orzekającym rozwód, Sąd zasądził na podstawie art. 60 kro, z tym że wobec braku uzasadnienia wyroku, z akt tamtej sprawy nie wynika, czy Sąd Okręgowy oparł się na § 1 czy § 2 tego artykułu.

Przepis art. 60 § 1 kro stanowi, że małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego, zaś w myśl § 2, jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Tak więc, ponieważ to powód został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, ciążył na nim obowiązek alimentowania byłej żony nie tylko w sytuacji, gdy pozostawała ona w niedostatku, tzn. że nie była w stanie zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb materialnych, ale również gdy rozwód pociągnął za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej pozwanej.

Należy zauważyć, że zasądzone w wyroku orzekającym rozwód alimenty tutaj. Sąd obniżył z kwot po 600 zł do kwot po 300 zł miesięcznie wyrokiem z dn. 21 października 2013 r.

Poczynione w niniejszej sprawie ustalenia faktyczne prowadzą do wniosku, że od chwili obniżenia alimentów sytuacja materialna stron uległa kolejnej zmianie, która uzasadnia uchylene obowiązku alimentacyjnego.

Od tego czasu zakończyło się postępowanie o podział majątku wspólnego stron, w wyniku którego majątek, w tym nieruchomości rolne z zabudowaniami, został rozdzielony w przybliżeniu po połowie z dopłatą na rzecz pozwanej, która została zapłacona przez powoda. Obydwie strony są obecnie w posiadaniu tych składników majątkowych, które zostały im przyznane. Każda ze stron posiada więc obecnie grunty rolne o pow. po około (...)ha.

Obydwie strony nie są jednak w stanie prowadzić działalności rolniczej z uwagi na stan zdrowia, a w przypadku powoda dodatkowo osiągnął on już wiek niemal emerytalny, gdyż ma 64 lata.

Zarówno powód jak i pozwana utrzymują się z rent rolniczych, przy czym renta pozwanej jest wyższa. Obie strony mogą także podjąć działania w celu uzyskania pełnych świadczeń poprzez wyzbycie się posiadania gruntów rolnych, z tym że w przypadku powoda jest to utrudnione faktem, iż ma on udział w gospodarstwie rolnym po rodzicach, a między rodzeństwem nie ma porozumienia w przedmiocie podziału tych gruntów.

Powód jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, nie posiada oszczędności, a jedynym jego dochodem jest renta rolnicza w kwocie około 700 zł kwartalnie. Nie jest zatem w stanie płacić alimentów na rzecz byłej żony, gdyż sam pozostaje w niedostatku i jego obecna sytuacja jest de facto gorsza niż sytuacja pozwanej, która pobiera wyższą rentę i pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z dwojgiem dzieci, z których syn również otrzymuje rentę, a córka zrezygnowała z pracy, żeby otrzymać świadczenie z tytułu opieki nad niepełnosprawnym bratem.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w pkt I sentencji po myśli wyżej powołanych przepisów prawa, uchylając obowiązek alimentacyjny od daty złożenia pozwu.

O kosztach postępowania pomiędzy stronami Sąd orzekł zgodnie z zawartą w art. 98 kpc zasadą, że strona przegrywająca zwraca koszty stronie przeciwnej. Z tych względów Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 300 zł, na którą złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 180 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej – 120 zł.

Nadto Sąd przyznał od Skarbu Państwa adwokatowi D. J. kwotę 738 zł - zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dn. 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1999 ze zm.) – w stawce określonej w § 8 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1714), tj. 600 zł - z doliczeniem 23 – procentowego podatku VAT, stosownie do § 4 ust. 3 tego rozporządzenia – dzieląc stanowisko zawarte w uchwale SN z dn. 21 października 2015 r. – III CZP 68/15.

SSR Zbigniew Lis